

LANDBRUKSPLAN FOR LILLEHAMMER-REGIONEN

Vedlegg:

Forslag til Landbruksplan for Lillehammer-regionen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt):

1. Planprogram for rullering av kommunedelplan landbruk for Lillehammer – regionen, vedtatt 20.02.2018
2. Tilleggsoppdatering av planprogrammet, vedtatt 20.06.2019

Sammendrag:

Kommunedelplan for landbruk i Lillehammer-regionen 2014-2025 ble vedtatt av kommunestyrene i Lillehammer, Gausdal og Øyer i 2014. Revidert planprogram for rullering ble vedtatt 2018, og planen skulle ifølge dette utarbeides som temaplan. Planarbeidet har vært organisert gjennom en arbeidsgruppe bestående av politiske representanter fra hver kommune, lederne av bondeorganisasjonene i regionen og representant fra Lillehammer-regionen Vekst. Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen har vært sekretariat. Forslaget til plan er vedlagt.

Kommunedirektøren foreslår at forslag til Landbruksplan for Lillehammer-regionen 2021-2025 legges ut til offentlig ettersyn.

Saksutredning:

Iht. kommunal planstrategi for Lillehammer 2016-2019 skulle kommunedelplan landbruk revideres i 2018. Planprogram for revisjon ble vedtatt av formannskapet som kommuneplanutvalg den 20. februar 2018, der planen ble vedtatt å utarbeides som temaplan.

Planprogrammet satte fokus på de nye utfordringene som følger av klimaendringene, hvilke miljøutfordringer som kan oppstå i primærproduksjonen og behov for samhandling med andre samfunnsinteresser.

Det ble pekt på sentrale utfordringer som:

- * Økt matproduksjon i Lillehammer-regionen
 - * Gjøre landbruksnæringa mer attraktiv for å sikre rekruttering og videreutvikling
 - * Utvikle primærproduksjonen og bidra til å sikre foredlingsbedriftene i regionen
 - * Utvikle kulturlandskapet som del av næringsutviklingen
 - * Utvikle mulighetene for utmarks- og tilleggsnæringer
 - * Legge en strategi for å ivareta arealressursene for landbruket
 - * Vise mulighetene for utvikling innenfor statens rammebetingelser for landbruket

I behandlingen av planprogrammet vedtok formannskapet at planen skulle rulleres som temaplan, ikke tematisk kommunedelplan. Etter innspill fra Lillehammer kommune skal klima- og miljø blir innarbeidet og få et større fokus i utarbeidelsen av planen, dette ble tatt inn ved revideringen av planprogrammet i 2019.

Planarbeidet har blitt forsinket i forhold til opprinnelig framdriftsplan. 2018 ble preget av tørke, noe som medførte så store utfordringer for landbrukskontoret at planarbeidet ble besluttet utsatt ett år. 2019 ble preget av store endringer i arbeidsstokken ved landbrukskontoret, noe som medførte at planarbeidet ble ytterligere forsinket. Iht. revidert framdriftsplan skulle landbruksplanen bli vedtatt i juni 2020, men Korona-situasjonen har forsinket arbeidet. Digitale kommunikasjonsløsninger har imidlertid vist seg å fungere tilfredsstillende bl.a for medvirkningsprosessen.

Ved oppstarten av planrulleringen ble det nedsatt en arbeidsgruppe bestående av to kommunestyrerepresentanter fra hver av kommunene, lederne av bondelagene og bonde- og småbrukerlagene i regionen og en representant fra Lillehammer-regionen Vekst. Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen har vært sekretariat.

Det har vært avholdt fire møter i arbeidsgruppen, alle gjennom det siste året av planarbeidet. Arbeidsgruppen har gjennom prosessen bidratt til å definere mål for landbruket i regionen og hvilke strategier og tiltak som skal til for å nå målene.

Vurdering:

Gjeldende landbruksplan har siden 2014 vært en rettesnor for forvaltningen i landbruksrelaterte saker. En temaplan for landbruket vil ikke være juridisk bindende, men skal være ett av kommunenes styringsverktøy innen landbruksområdet og en premissgiver i andre kommunale planer. Planen vil vise handlingsrom, den vil stille klare forventninger innen ulike målområder og forhåpentlig vis skape interesse, engasjement og vilje til handling innen viktige fokusområder framover.

Regjeringen har besluttet at FNs bærekraftsmål skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største nasjonale og globale utfordringer. Mange av målene kan bare nås med innsats fra bl.a. kommunene. Bærekraftmålene er viet et eget kapittel i planen for å vise både muligheter og forventninger innen landbruket.

Flere viktige mål fra gjeldende plan videreføres i revidert plan, dette gjelder jordvern, ønske om økt satsning på lokalmatproduksjon, foredling og salg. Det samme gjelder aktiv skog- og utmarksforvaltning. Likevel har fokuset en hadde i 2014 på økt matproduksjon nå dreiet mer i retning av bærekraft og klimaarbeid, beredskap og psykisk helse i landbruket. Gjeldende plan definerte åtte mål med en rekke strategier og tiltak. I den nye planen er det definert fire fokusområder:

- Landbrukets satsning innen klima og miljø
- Landbrukets ressursgrunnlag
- Landbrukets næringsvirksomhet
- Landbruket og samfunnet

Innen hvert fokusområde er det ett mål med beskrivelse av hvordan målene skal nås. Planen ønsker å vise mulighetsrommet innen hvert fokusområde. I forventningene utfordres landbruket til endring, dette gjelder særlig innen klima- og bærekraft hvor landbruket på nasjonalt nivå har forpliktelser til å redusere klimautslippene. Planen stiller også krav til landbruket og bonden som en ansvarlig grunneier, arealforvalter og næringsutøver. Kommunene må også bidra til å ivareta landbrukets ressursgrunnlag, bl.a. ved å legge til rette for bruk av utmarksbeite i en region hvor utmarka er under press fra andre næringsinteresser. Planen er tydelig på at det må fastsettes langsiktige utbyggingsgrenser i utmarka, noe som vil gi konsekvenser for utbyggingstakten i naturen.

Kommunedirektøren mener at landbruksplanen favner bredt, men samtidig er tydelig på hvilke utfordringer både landbruket og samfunnet står overfor.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Forslag til Landbruksplan for Lillehammer-regionen 2021-2025 legges ut til offentlig ettersyn.

Ådne Bakke
Kommunedirektør

Marie Skavnes